

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Bíró Zsuzsanna ügyvéd által képviselt felperesnek a jogi főigazgató-helyettes által képviselt alperes ellen baleseti kártérítés megfizetése iránt a Fővárosi Munkaügyi Bíróságnál 12.M.4205/2003. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Bíróság 49.Mf.630.119/2007/2. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Fővárosi Bíróság 49.Mf.630.119/2007/2. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek
- tizenöt nap alatt - 40.000 /negyvenezer/ forint felülvizsgálati
eljárási költséget.
A felülvizsgálati eljárás illetékét az állam viseli.

I n d o k o l á s :

A felperes keresetében 1995. szeptember 13-án munkavégzés közben bekövetkezett balesetből eredő kárigényeit érvényesítette az alperessel szemben az Mt. 174. §-ának (1) bekezdésére alapítottnan.

A Fővárosi Munkaügyi Bíróság 12.M.4205/2003/43. számú ítéletével a felperes keresetének részben helyt adott, és megállapította, hogy az alperest a felperes által 1995. szeptember 13. elszenvedett balesetért 100%-os mértékű kártérítési felelősség terheli. Kötelezte az alperest háztartási kisegítő igénybevételéből eredő többletköltség lejárt összegének, közlekedési többletköltségnek, gyógyszerköltségnek, gyógyászati eszközök költségének megfizetésére, továbbá 2006. január 1-jétől kezdődően véghatár nélkül havi járadékként 21.212 forint, 3.254 forint és 6.034 forint megfizetésére. Nem vagyoni kártérítés címén 4.000.000 forint, perköltségként 366.00 forint megfizetésére köteles az alperes az elsőfokú bíróság ítélete folytán. A bíróság a keresetvesztési járadékigény vonatkozásában a keresetet elutasította.

A munkaügyi bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 1988. november 15-étől állt az alperes, illetve jogelődje alkalmazásában adminisztrátorként. 1995. szeptember 13-án a munkahelyén balesetet szenvedett, amelynek következtében farokcsonti sérülése keletkezett. A balesettel összefüggésben 1995. október 26-án a munkáltató a felperest kárigénye bejelentésére felhívta, aki 1996. február 5-én kelt válaszlevelében úgy nyilatkozott, hogy azt jelenleg még nem áll módjában közölni. Ezt követően a felperes változatlan munkakörben dolgozott az alperesnél, majd a munkaviszonya a 2001. decemberében kötött megállapodás alapján 2002. július 31-ei hatállyal közös megegyezéssel megszüntetésre került. Az előzetes egyeztetést követően a felperes 2003. március 3-án benyújtott és március 20-án kiegészített kártérítési igényével az alperestől 2.500.000 forint összegű nem vagyoni kártérítést kért, és 2003. április 1-jétől járadékszerűen havi 50.000 forint összeg megfizetését igényelte. Az alperes a felperes kérelmét elévülésre hivatkozással elutasította. A felperes 2003. szeptember 9-én érkeztetett kereseti kérelme folytán az Mt. 174. § (1) bekezdésére alapítottnan terjesztette elő kártérítési igényét nem vagyoni kártérítés és általános kártérítés címén.

A munkaügyi bíróság megállapította, hogy a felperes széke a talaj lejtése miatt indult meg tőle hátrafelé, ez okozta a balesetet, amiért a munkáltató teljes felelősséggel tartozik. A felperes az esés következményeként 90 fokos elmozdulással járó farokcsigolya törést szenvedett, mely diszlokált maradt, nem gyógyult meg, ebből eredően jelentkezett egyidejűleg a vizelet és később a széklettartás, illetve ürítési rendellenesség, a fájdalmak, a mozgáskorlátozottság, a gerinc terhelhetőségének csökkenése, a házasélet lehetetlensége, melyek mind nyilvánvalóan közreható tényezők az önértékelés zavarában, az életmód, életvitel beszűkülésében és a kialakult munkaképesség-csökkenésben. Kifejtette, hogy a felperesnek sérült a teljes egészséges testi és lelki élethez való, valamint a munkához való alkotmányos joga, amelyek nem vagyoni károsodását is előidézték. A bíróság értékelte, hogy a felek között 2002. július 31-ei hatállyal a jogviszony közös megegyezés folytán került megszüntetésre, tehát a felperes ezen magatartásával áll okozati összefüggésben a bekövetkezett keresetvesztés, amely az alperesre nem hárítható.

A felperes és az alperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Bíróság 49.Mf.630.119/2007/2. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, a keresetet teljes egészében elutasította és a felperest 300.000 forint együttes első- és másodfokú perköltség megfizetésére kötelezte.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint a felperes valamennyi kártérítési igénye elévült. Az Mt. 11. §-ának (2) bekezdése szerint az igény elévülése az esedékessé válástól kezdődik. Ez azt jelenti, hogy jogcímenként külön-külön kell vizsgálni az egyes kárigények keletkezésének időpontját és az elévülés idejét. A másodfokú bíróság egyetértett dr. B. M. szakértő megállapításával, amely szerint az Igazságügyi Orvosszakértői Intézet szakvéleménye által megjelölt 2002. május 29-ei állapot kialakulási időpont nem fogadható el, ez önkényes meghatározásnak tekintendő. Alapvető jogi tévedés a folyamatosan fennálló igények esetében, hogy az elévülés szabályait akként kell alkalmazni, miszerint pusztán az igény bejelentésétől visszafelé számított három év az érvényesítés korlátja. Nem annak van jelentősége, hogy az igény jelenleg is fennáll-e, hanem annak, hogy az mikor keletkezett, mert három éves elévülési idő ettől az időponttól kezdődik. A másodfokú bíróság megállapította, hogy a felperes nem vagyoni kártérítés, valamint háztartási, közlekedési, gyógyszer és gyógyászati eszköz címén érvényesített kárigényei elévültek, ezért a keresetet e körben elutasította. A bíróság ugyanakkor vizsgálta a felperes keresetveszteség iránti követelését kifejtve, hogy annak van jelentősége, miszerint a felperes keresőképtelensége és a perbeli baleset között az okozati összefüggés fennáll-e. Az elsőfokú bíróság helyesen mindkét szakértő feladatává tette e kérdés vizsgálatát, azonban sem az IOI, sem dr. B. M. szakértő e körben nem foglalt állást az orvosi adatok hiányában. A bizonyítás elmaradásának következményei a felperes terhére esnek, ezért a másodfokú bíróság a keresetveszteséget elutasító ítéleti döntést helybenhagyta.

A felperes felülvizsgálati kérelmében a másodfokú ítélet megváltoztatását, és az alperesnek az elsőfokú ítéletnek megfelelő kötelezését kérte. Álláspontja szerint az alperesnél a balesetből származó elváltozásokból következően tüneteit tekintve egyre szélesedő spektrumú elváltozás jött létre, és ezért a felperes igényének érvényesítésével nem késhetett el. Többször vizsgálták a felperest, de olyan célirányos orvosi vizsgálat, amely a baleset és az abból fakadó egészségromlás közötti okozati összefüggéseket feltárta volna, legelőször 2002. májusában történt. Így ez az időpont irányadó az elévülés szempontjából is. Nem helytálló a másodfokú bíróság tényállás megállapítása, miszerint ha az IOI szakvéleményben foglalt 2002. május 29-ei időpont lenne irányadó, a felperes az Mt. 11. § (3) bekezdése szerinti hat hónapos határidőt is mulasztotta. Ugyanis 2001. decemberében a felperes a munkaviszonyt megszüntető okiratában rögzítette, hogy jogfenntartással él a kárigénye miatt, csak éppen a követelés összegszerűségében nem tett nyilatkozatot. A másodfokú bíróság az 1996. évi válaszlevelet nem tartalmában, hanem szó szerint értelmezte, holott az adott helyzetben a munkajogban nem jártas munkavállaló - akkor még közalkalmazott - levele nem arról szólt,

hoggy lemond a kárigénye érvényesítéséről. Ha szó szerint nem is, de tartalmában a válaszlevél kárigény fenntartását rögzíti, de konkrét állapot és kárösszeg hiányában, illetve arról még nem tudva, mi lesz a baleset végkifejlete, pontos összeget nem jelölt meg. Az alperes jogszabályt sértett akkor is, amikor a felperes által 1995. szeptember 15. napján bejelentett üzemi balesetet követően 15 nappal nem hívta fel kárigénye érvényesítésére, ez csak 1995. október 26-án történt meg.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A jogerős ítéleti tényállás szerint a felperes 1995. szeptember 13-án bekövetkezett balesetével kapcsolatban konkrét kárigényt /nem vagyoni kár/ először 2003. március 3-án terjesztett elő, majd a 2003. szeptember 9-én benyújtott kereseti kérelme általános kártérítési igényt, illetve keresetveszteséget tartalmazott, továbbá 2005. szeptember 20-ai keresetmódosítása rögzíti a többletköltség iránti igényeket.

Az Mt. 11. §-ának (1) és (2) bekezdése szerint a munkaviszonnyal kapcsolatos igény három év alatt évül el. Az elévülési időt az igény esedékességétől, és nem az arról való tudomásszerzéstől kell számítani (BH 1998/8/397.).

Fentiek alapján a jogerős ítélet helytállóan állapította meg, hogy jogcímenként külön-külön kell vizsgálni az egyes kárigények keletkezésének időpontját, illetve ehhez igazodóan a követelés elévülésének idejét.

A másodfokú bíróság jogszabálysértés nélkül fogadta el dr. B. M. idegsebészeti orvosszakértői véleményét (24. sorszám alatt csatolva), amely szerint az Igazságügyi Orvosszakértői Intézet szakvéleménye által megjelölt 2002. május 29-ei állapot kialakulási időpont önkényes meghatározás, hiszen az csupán a gerincgyógyászati osztály ezen napon kelt ambuláns leletében leírtakra utal. Az IOI szakvéleménye nem tartalmaz olyan konkrétumokat, amelyek az általa megjelölt időpont alátámasztására alkalmasak lennének. A másodfokú bíróság által is idézett Igazságügyi Orvosszakértői Intézet által hivatkozott orvosi lelet szerint „a státuszban a korábbihoz képes semmiféle javulás nincs, a felperes fizikai teljesítő képessége csökkent, fájdalmai állandóak”. Mindebből pedig az következik, hogy a károkozás 1995. szeptember 13-án a baleset elszenvedésekor bekövetkezett, a felperes ezen időponttól kezdődően tisztában volt

azzal, hogy egészségügyi panaszai a munkahelyén bekövetkezett sérüléseinek a következményei.

Helytálló a jogerős ítélet azon megállapítása is, hogy az elévülés szempontjából nem annak van jelentősége, hogy az igény jelenleg is fennáll-e, hanem annak, hogy a keletkezésétől számítottan három éven belül történt-e az igényérvényesítés. Megalapozatlan tehát azon felülvizsgálati érvelés, hogy a másodfokú bíróság tévesen értelmezte a felperes 1996-ban írt levelét, illetve, hogy a 2001. decemberében bejelentett jogfenntartási nyilatkozat az elévülés megszakítását eredményezte volna a káresemény bekövetkezésének időpontjára tekintettel.

A jogerős ítélet - az Mt. 186. § (1) és (2) bekezdésére hivatkozással - helytállóan fejtette ki, hogy a keresetveszteség iránti követelés nem évült el, mivel az a balesetből eredő keresetveszteség bekövetkezésének időpontjában vált esedékessé. A felperes az őt terhelő bizonyítási kötelezettség (Pp. 164. §) ellenére nem tudta igazolni, hogy a 2002. augusztus 1-jétől 2003. december 31-éig terjedő időszakban a keresőképtelensége és a perbeli baleset között okozati összefüggés állt fenn, figyelemmel arra, hogy ebben az időszakban vastagbél polip és talpi szemölcs eltávolítására került sor, valamint térdműtéten esett át, amelyek ítéleti bizonyossággal megállapíthatóan közvetlenül összefüggésbe nem hozhatók a munkahelyen elszenvedett sérüléssel. A felperes ugyancsak nem tudta bizonyítani, hogy 2004. január 1-jétől az alperesnél elért jövedelme és tényleges keresete közötti különbség is ezen baleset miatt merült fel.

A jogvita eldöntése szempontjából nincs jelentősége, hogy a felperes által 1995. szeptember 15-én bejelentett üzemi balesetet követően csak 1995. október 26-án hívta fel az alperes a kárigénye érvényesítésére. A korábbi eljárásoknak ez nem volt tárgya és a felperes ennek maga sem tulajdonított jelentőséget, hiszen a munkáltató felhívására csak 1996. február 5-én élt válasszal, amelyben konkrét kárigényét nem is jelölte meg.

A kifejtettekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

A felperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére.

A felülvizsgálati eljárás illetékét az ügyben irányadó 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a értelmében az állam viseli.

Budapest, 2008. szeptember 24.

**Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné
dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Tálné dr. Molnár Erika
s.k. bíró**

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő